

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego M. W.

przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pani M. W. pismem z dnia 14 lipca 2020 r. (data stempla pocztowego) wniosła protest wyborczy przeciwko wyborowi A.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wnosząca protest zarzuciła, że w trakcie wyborów w dniu 12 lipca 2020 r. doszło do nieprawidłowości, gdyż obok jej nazwiska widniał podpis innej osoby.

Wniosła o stwierdzenie nieważności wyborów.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. oraz Prokurator Generalny RP przedstawiając swoje stanowisko w sprawie zasadności protestu wyborczego wnieśli o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy (a także pełnomocnikowi Komitetu Wyborczego), przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020). Zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 w zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Ponadto, stosownie do art. 321 § 3 k. wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Wnosząca protest wyborczy zarzuciła nieprawidłowości w wydawaniu kart do głosowania przez członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w Ś., polegające na dopuszczeniu do złożenia przez inną osobę podpisu przy nazwisku osoby uprawnionej i umieszczonej w spisie osób uprawnionych do głosowania w wyborach na Prezydenta RP.

W pkt 43 w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r., stanowiących załącznik do uchwały nr 183/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 czerwca 2020 r. (M.P. poz. 565), wskazano procedurę postępowania w przypadku

gdy komisja zauważyła, że osoba podpisała się w spisie wyborców w linii przy nazwisku innego wyborcy. W takiej sytuacji obwodowa komisja powinna wskazać tej osobie właściwe miejsce w spisie do złożenia podpisu, a podpis złożony w niewłaściwym miejscu powinna skreślić. Skreślenie opatruje się adnotacją „podpis w nieprawidłowym miejscu” i parafami członka komisji oraz przewodniczącego komisji lub jego zastępcy. W przypadku gdy w rubryce spisu wyborców w linii przy nazwisku wyborcy, który żądał wydania karty do głosowania, znajdował się już podpis potwierdzający ich odbiór, a komisja nie miała wiedzy, że powstał on w wyniku omyłki, komisja odmawia wydania karty do głosowania.

W sprawie, jak wynika ze stanowiska przedstawionego przez Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. do złożenia podpisu przez innego wyborcę obok nazwiska wnoszącej protest doszło na skutek oczywistej omyłki. Co istotne, Skarżąca potwierdziła, że wydano jej kartę do głosowania i wzięła udział w głosowaniu. Tym samym, ważność oddanego przez wnoszącą protest głosu nie mogła zostać przez obwodową komisję wyborczą zakwestionowana.

W judykaturze Sądu Najwyższego podkreślono, że z punktu widzenia prawidłowości głosowania ważne jest, aby komisja obwodowa dopuszczała do głosowania tylko osoby uprawnione - z wyłączeniem możliwości dwukrotnego głosowania - lecz równocześnie nie powodowała sytuacji, w których dochodzi do pozbawienia prawa udziału w głosowaniu osoby uprawnionej (postanowienie SN z 17 czerwca 2014 r., III SW 7/14, OSNP 2016, nr 6, poz. 80).

Powody, dla których może być wniesiony protest określa art. 82 § 1 k.wyb. Zarzuty podniesione przez wnoszącą protest nie wypełniają dyspozycji tego przepisu.

Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania i ustalenie jego wyników lub ustalenie wyników samych wyborów poparte konkretnymi dowodami, o których wiadomo wnoszącemu protest.

Zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest niespełniający warunków określonych w art. 321 k.wyb., w tym protest,

który nie dotyczy kwestii objętych przedmiotowym zakresem protestu (podobnie SN w postanowieniach: z 12 października 2000 r., III SW 19/00, z 13 października 2000 r., III SW 25/00, III SW 42/00, z 17 października 2000 r., III SW 53/00, z 18 października 2001 r., III SW 43/01, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. oraz art. 82 § 1 k.wyb. pozostawiono protest wyborczy bez dalszego biegu.